

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ

Σύμβολο της Ελλάδας που θέλουμε

Όσοι βρέθηκαν στις πρόσφατες εκδηλώσεις του Κέντρου Πολιτισμού Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος περιγράφουν μια ατμόσφαιρα πανηγυριού που θύμιζε λίγο το πώς νιώθαμε στη διάρκεια των Ολυμπιακών του 2004. Διψάει ο Έλληνας για κάτι θετικό μέσα στην ατέλειωτη μιζέρια του. Και θα το αγκαλιάσει, όπως αγκάλιασε και σεβάσθηκε στο παρελθόν το μετρό ή το αεροδρόμιο. Πέρα από την αρχιτεκτονική ιδιοφυΐα του Πιάνο, το έργο δίνει τη δυνατότητα στην Αθήνα να έχει ένα πανέμορφο τόπο συναντήσεων και εκδηλώσεων. Αν μάλιστα κάποτε συνδυασθεί με το υπόλοιπο σχέδιο του Πιάνο για μια ενιαία παραλιακή «βόλτα» από το ΣΕΦ έως τον Φλοίοβο, η Αθήνα θα γίνει μια Βαρκελώνη επί τρία... Υπάρχει όμως ταυτόχρονα και μια διάχυτη φοβία, συνδυασμένη με τον

παραδοσιακό νεοελληνικό κυνισμό. Οι μισοί ανησυχούν για το μέλλον του Πάρκου Νιάρχου, οι άλλοι επαναλαμβάνουν εκείνο το μονότονο «καλά, να δεις σε λίγους μήνες πώς θα έχει γίνει όλο αυτό». Όταν ο πρόεδρος του ιδρύματος δήλωσε στο συγκεντρωμένο πλήθος σε μία από τις εκδηλώσεις ότι «θα παραδώσουμε το έργο στο κράτος σε λίγο καιρό», ακούστηκαν γιουχαΐσματα και φωνές από κάτω. Δεν ήταν όλοι αυτοί νεοφιλεύθεροι Ταλιμπάν που απεχθάνονται το κράτος σε οιαδήποτε μορφή. Απλοί Έλληνες πολίτες ήταν, που δεν θέλουν να το δουν με γκράφιτι παντού, με εκατοντάδες ανεπαρκείς υπαλλήλους να σουλατσάρουν χωρίς σκοπό, εγκαταλελειμμένο όπως οι περισσότεροι δημόσιοι χώροι στον τόπο μας. Φοβούνται, δηλαδή, ότι θα γίνει ή κάτι σαν το Πάρκο Τρίτση ή η

αφορμή για ακόμη μία ΔΕΚΟ σπατάλης και διορισμών. Τα παραδείγματα επιτυχημένης διαχείρισης δημόσιων χώρων από το κράτος, τις περιφέρειες ή τους δήμους είναι απειροελάχιστα. Δεν ξέρω γιατί συμβαίνει αυτό, αλλά ναι, είναι ο κανόνας. Μπορούμε να το αποφύγουμε; Δύσκολο, αν το αφήσουμε στα χέρια των πολιτικών μας. Πέρα από τα πολυπόθητα εγκαίνια, προφανώς προσβλέπουν στη μέρα που θα μπορέσουν να διορίσουν κολλητούς και κομματικούς για να το διοικήσουν. Θα ήταν εξαιρετικό αν τα κόμματα έκαναν μια συμφωνία μεταξύ τους και άφηναν αυτό το έργο έξω από τη μοιρασιά εξουσίας, και τώρα και πάντα. Θα έδιναν ένα μήνυμα ότι κάτι αλλάζει στη χώρα. Σε συνεργασία με το ίδρυμα, θα μπορούσε να βρεθεί και να προσληφθεί ένας ικανός μά-

νατζερ διεθνών προδιαγραφών, να μπουν κανόνες λειτουργίας, κριτήρια για τις προσλήψεις. Και ασφαλώς, με τρόπο δημιουργικό να βρεθεί μια λύση ώστε να διοικείται εκτός του αναποτελεσματικού ζουρλομανδύα του δημόσιου λογιστικού. Θα το τολμούσε αυτό ο κ. Τσίπρας, που μοιάζει να έχει καταλάβει πλήρως την αξία του έργου; Είθε να το αντιληφθεί και είναι βέβαιο ότι θα βρει τη Ν.Δ. και τα άλλα υπεύθυνα κόμματα σύμφωνα. Το Κέντρο Πολιτισμού Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος θα μπορούσε να συμβολίζει την Ελλάδα που θέλουμε για το μέλλον. Και μια πολιτική συμφωνία για τη διαχείρισή του θα μπορούσε να υποδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο θα θέλαμε να διοικούν οι πολιτικοί μας. Είναι μια ευκαιρία να βγάλουμε τον καλό μας εαυτό!

ΑΥΓΗ

Γερούν, γερά

Μπορεί κανείς να μη θυμάται ποιος ήταν ο κακεντρεχής «Ποταμίσιος» εμπνευστής αυτού του συνθήματος, στις αρχές της πρώτης κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, όταν όλοι οι Έλληνες κρατούσαν την ανάσα τους στην πρώτη απόπειρα σκληρής διαπραγμάτευσης με τους δανειστές κι όταν στην «αριστερή παρένθεση» δεν πόνταρε μόνο το εγχώριο πολιτικό σύστημα αλλά και όλη η νομενκλατούρα των Βρυξελλών, ωστόσο 18 μήνες μετά είναι πλέον προφανές ότι το «Γερούν, γερά» έχει κάνει σχολή. Στη Νέα Δημοκρατία, σε κάποια στελέχη του ΠΑΣΟΚ και του Ποταμιού και σε μια μεγάλη μερίδα των μέσων ενημέρωσης. Αυτών των ίδιων μέσων που δεν πληρώνουν τους εργαζομένους τους, αλλά τους βάζουν όψιμα να κλαίνε για τα βάσανα -πραγματικά ή μη- που επιφέρει αυτή η κυβέρνηση στους πολίτες. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα για τη νέα διάσταση που έχει πάρει το «Γερούν, γερά» φάνηκε τις τελευταίες μέρες με την έκθεση αξιολόγησης του πρώτου ελληνικού Μνημονίου από το αρμόδιο γραφείο του ΔΝΤ. Τι είπαν οι αξιολογητές του διεθνούς οργανισμού; Ότι έγιναν πολλά λάθη, υπό την πίεση των Ευρωπαίων, οι οποίοι εμπόδισαν μια βιώσιμη λύση για την ελληνική κρίση, όταν τη χώρα δεν την κυβερνούσε ο ΣΥΡΙΖΑ. Πρωτίστως, έβαλαν βέτο στην απαραίτητη αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους και στη συνέχεια, όταν εκ των πραγμάτων το πρόγραμμα

-και κυρίως η χώρα και οι πολίτες της- οδηγήθηκε στα βράχια, έκαναν ένα PSI που οι ίδιοι χαρακτηρίζουν «πολύ λίγο, πολύ αργά». Τρανταχτό το «mea culpa» του ΔΝΤ -όσο κι αν προσπάθησε να το «στρογγυλέψει» η διευθύντρια του Κριστίν Λαγκάρντ- και χρήσιμο εργαλείο για την επερχόμενη νέα διαπραγμάτευση της Ελλάδας για το χρέος. Της Ελλάδας, όχι της κυβέρνησης. Ακούσατε κάποια παρέμβαση από τη μεριά της αντιπολίτευσης γι' αυτό το «mea culpa»; Ένα έστω μικρό σχόλιο από τους λίστατους για τις δήθεν πολυτελείς διακοπές του Καρανίκα στην Πάρο; Από τους σοβαροφάνεις υποστηρικτές της αυθαιρεσίας στα ιδιωτικά σχολεία, της «μαύρης» εργασίας και της έλλειψης μέσων πυρόσβεσης; Από τους διαπρύσιους μαχητές για την «ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης», αλλά όχι όταν βγάζει αποφάσεις που δεν τους βολεύουν; Απόλυτη σιωπή. Ο νέος πανικός τους είναι ότι ούτε στο επόμενο διάστημα θα υπάρξει κάποιο «ατύχημα», ότι ούτε το φθινόπωρο θα κλείσει η «αριστερή παρένθεση». Όσο κι αν το παλεύουν. Και τους είναι αδιάφορο αν θα ανακουφιστεί η ελληνική οικονομία με μια καλή συμφωνία για το χρέος. Προφανώς, επειδή το κομμάτι της οικονομίας που υπερασπίζονται έχει τα χρέη του μέσα και τα λεφτά του έξω.

ΕΘΝΟΣ ΚΩΣΤΑΣ ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΣ *

Πραγματική μεταρρύθμιση

Η αλλαγή του εκλογικού συστήματος είναι μια πραγματική μεταρρύθμιση, η οποία μπορεί μακροπρόθεσμα να συμβάλει στον εξορθολογισμό του κράτους και ειδικότερα της νομοθετικής λειτουργίας του. Η τελευταία χαρακτηρίζεται παραδοσιακά από έναν υπερπληθωρισμό διατάξεων (πολυνομία), που συχνά θεσπίζονται με τρόπο πρόχειρο και τελικά αντιπαραγωγικό για την οικονομία και την κοινωνία. Τούτο ίσχυε ιδίως στις εποχές των μονοκομματικών κυβερνήσεων, όταν ο καθ' ύλην αρμόδιος υπουργός ή ομάδες βουλευτών της συμπολίτευσης ενίοτε νομοθετούσαν σχεδόν λαθραία, με τροπολογίες της τελευταίας στιγμής σε άσχετα νομοσχέδια, έχοντας διασφαλισμένη εκ των προτέρων την υπερψήφισή τους. Η αναλογική κατανομή των εδρών μεταξύ των κομμάτων που υπερβαίνουν το «κατώφλι» εισόδου στη Βουλή θα σημάδευε ότι αποχαιρετούμε την περιβόητη «αυτοδυναμία» και ότι για τον σχηματισμό πλειοψηφιών και κυβερνήσεων θα απαιτείται στο εξής η σύμπραξη περισσότερων του ενός και, υπό τις σημερινές συνθήκες, ίσως και τεσσάρων κομμάτων. Επομένως η ψήφιση νόμων θα γίνει δυσκολότερη, καθώς θα προϋποθέτει διαπραγματεύσεις μεταξύ των κομμάτων, ενώ και οι τυχόν κοινωνικές αντιδράσεις ίσως παίζουν μεγαλύτερο ρόλο, διότι κάποιοι από τους συγκυβερνώντες μπορεί να αποδεικνύονται πιο ευαίσθητοι σ' αυτές από ό,τι άλλοι. Ως αποτέλεσμα ενδέχεται να έχουμε λιγότερους νόμους, οι οποίοι θα έχουν καταστεί αντικείμενο ευρύτερων συναινέσεων. Οι διαφωνούντες με την εκλογική μεταρρύθμιση προβάλλουν βέβαια το φόβητρο της ακυβερνησίας. Ωστόσο εκλογικά συστήματα με τα ίδια θεμελιώδη χαρακτηριστικά (εκλογικό «κατώφλι» και αναλογική για όσους το υπερβαίνουν) υπάρχουν και λειτουργούν από πολλές δεκαετίες σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη (π.χ. Γερμανία), χωρίς να διαταραχθεί η κυβερνητική σταθερότητα. Το ίδιο μπορεί να συμβεί και στην Ελλάδα, με την προϋπόθεση ότι τα κόμματα θα επιδείξουν την απαιτούμενη πολιτική ωριμότητα και δεν θα προβάλλουν στείρες αρνήσεις συμμετοχής σε κυβερνητικά σχήματα ή υπερφίαλες αξιώσεις κατά τον καθορισμό της κυβερνητικής πολιτικής ή κατά την επιλογή των προσώπων για τις θέσεις ευθύνης. Αρνητικά ωστόσο μπορεί να αξιολογηθεί το γεγονός ότι παραμένει αμετάβλητος στις 300 ο αριθμός των εδρών της Βουλής, παρότι το άρθρο 51 παρ. 1 του Συντάγματος δίνει τη δυνατότητα μείωσής του στους 200, οπότε και θα μειωνόταν αντίστοιχα η δημόσια δαπάνη για μισθούς, έξοδα, συνεργάτες κ.λπ. Σε μια εποχή δραματικών οικονομικών δυσκολιών για τη μεγάλη πλειοψηφία των Ελλήνων, η μείωση του αριθμού των βουλευτών θα αποτελούσε έναν ισχυρό συμβολισμό ότι το πολιτικό σύστημα συμμετέχει και συμπάσχει. Όταν π.χ. η Ολλανδία, με μεγαλύτερο πληθυσμό και πολλαπλάσια οικονομικά μεγέθη από την Ελλάδα, αρκείται σε 150 βουλευτές, η ανάγκη να συντηρούμε εμείς τους διπλάσιους είναι τουλάχιστον δυσδιάκριτη.

*Καθηγητής Νομικής ΑΠΘ, ευρωβουλευτής ΣΥΡΙΖΑ